

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ
संज्ञापन व वृत्तपत्रविद्या विभाग
प्रवेशपरीक्षा २०१७ (पीजीडीएमएम/वृत्तपत्रविद्या पदविका)
विभाग दोन (गुण ५०)

- सूचना: १) ही मराठी प्रश्नपत्रिका आहे. तुम्हाला प्रश्नांची उत्तरे फक्त मराठीतूनच लिहावी लागतील.
२) प्रत्येक प्रश्नापुढे दिलेल्या शब्दमर्यादिकडे विशेष लक्ष द्यावे.
३) व्याकरण व शुद्धलेखन यांच्या अचूकतेकडेही लक्ष द्यावे.

प्रश्न १) खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर पाचशे शब्दांचा निबंध लिहा. (२०)

१. ट्रम्प, मॅक्रॉन आणि जागतिक व्यवस्था
२. शेतकरी संपावर
३. प्रतिमांचे राजकारण
४. जीएसटी : पुढचे मोठे पाऊल
५. सेल्फी ले ले
६. क्रीडाक्षेत्र आणि व्यावसायिक स्पर्धा
७. शाश्वत विकासाच्या दिशेने

प्रश्न २) खालीलपैकी कोणत्याही चार विषयांवर सुमारे शंभर शब्दांत टीप लिहा. (२०)

१. दक्षिणी चिनी समुद्र
२. इस्रोची यशकथा
३. नक्षलवादी चळवळीची पन्नास वर्षे
४. मॉन्सूनचा अंदाज वर्तवताना
५. समान नागरी कायदा
६. ला ला लँड
७. स्टार्टअप्स
८. डॉ. रा. चिं. ढेरे

प्रश्न ३) '२०१४: इलेक्शन्स दॅज चेंज्ड इंडिया' या राजदीप सरदेसाई यांच्या पुस्तकातील उतारा पुढे दिला आहे. तो वाचून खाली दिलेल्या प्रश्नांची उत्तरे द्या. (१०)

६ फेब्रुवारी २०१३ या दिवशी नरेंद्र मोदी देशाच्या राजधानीत पोचले, तेव्हा त्यांच्यात पुरेपूर आत्मविश्वास भरला होता. देशाची धुरा वाहण्यासाठी जणू ते सज्ज झाले होते. इथल्या तख्ताची आकांक्षा बाळगणारे अनेक जेते दिल्लीने पाहिले होते. या यादीत समाविष्ट होण्यास मोदी सज्ज असल्याचे त्यांच्याकडे पाहून वाटत होते. वृत्तवाहिन्यांचे कॅमेरे त्यांची प्रत्येक हालचाल टिपत होते. दोन महिन्यांपूर्वी गुजरात निवडणुकीत मिळवलेल्या विजयाचा नाद अजूनही घुमत होता. आणि मोदींना त्याचाच फायदा उठवायचा होता. प्रजासत्ताक दिनाच्या निमित्ताने इंडिया टुडेने केलेल्या राष्ट्रीय पाहणीत लोकांनी मोदींनाच पंतप्रधानपदासाठी पहिली पसंती दिली होती. राहुल, सोनिया आणि मनमोहनसिंग या त्रिकुटाच्या ते बरेच पुढे होते. या उत्साही वातावरणाचा लाभ उठवण्याची गरज होती.

मोदींनी आपल्या पहिल्या व्याख्यानासाठी श्रीराम कॉलेज ऑफ कॉमर्सची (एसआरसीसी) निवड केली. या कॉलेजने तीन दिवसांची उद्योग परिषद भरवली होती. मोदींच्या व्याख्याने तिची सांगता होणार होती. एसआरसीसीच्या स्टुडंट कौन्सिलच्या एका सदस्याने मला सांगितले, "विद्यार्थ्यांना कुणाचं भाषण ऐकायचं आहे, याची त्यांनी पाहणी केली, त्यात मोदी पहिल्या स्थानावर होते. ते रतन टाटांच्याही पुढे होते.' जानेवारीच्या मध्यावर मोदींना निमंत्रण पाठवण्यात आले आणि अवघ्या अठ्ठ्याळास तासांत त्यांच्या कार्यालयाने होकारार्थी प्रतिसाद कळवला. गंमत म्हणजे या विद्यार्थ्यांनी केंद्रीय मंत्रिमंडळातल्या डझनभर काँग्रेस मंत्र्यांनाही निमंत्रणे पाठवली होती. या परिषदेत त्यांनी बोलावे, अशी विद्यार्थ्यांची इच्छा होती. पण सर्वांनी नकार दिला. यात ज्योतिरादित्य शिंदे आणि सचिन पायलट यासारख्या तरुण नेत्यांचा समावेश होता. आनंद शर्मासारख्या नेत्यांनी तर साधे उत्तरही दिले नाही.

एसआरसीसीमधल्या भाषणाचा निर्णय मोदींनी अत्यंत विचारपूर्वक घेतला होता. इकोनॉमिक्स आणि कॉमर्स शिक्षणाचे हे देशातले आघाडीचे कॉलेज. इथे प्रवेश ९८ टक्क्याला बंद होतो, असे अभिमानाने सांगितले जाते. अत्यंत हुशार विद्यार्थीच इथे प्रवेश घेतात, अशी त्याची ख्याती आहे. भाजपचे अनेक नेते या कॉलेजचे माजी विद्यार्थी आहेत. राज्यसभेतले त्या वेळचे विरोधी पक्षनेते आणि कायदेतज्ज्ञ अरुण जेटली त्यापैकीच एक. 'इमर्जिंग बिझनेस मॉडेल्स इन अ ग्लोबल सिनारिओ' हा भाषणाचा विषयही मोदींच्या सोयीचा होता. 'मोदींना लॉच करण्यासाठी योग्य संधीच्या शोधात आम्ही होतो. फारसे प्रतिकूल नसलेले वातावरण. केवळ गुजरातचे मुख्यमंत्री म्हणून नव्हे, तर देशाचे भावी सीईओ म्हणून मोदी तरुणांशी संवाद साधू शकतील, अशी संधी आम्हाला हवी होती', असे मोदींच्या एका प्रमुख सहाय्यकाने मला सांगितले.

तरुण हा शब्द कळीचा होता. मोदींच्या टीमने अनेक जनमत पाहण्या केल्या होत्या. त्यात तरुणांमध्ये बदलाचा मूड सर्वाधिक आहे, असे त्यांना आढळले होते. ढासळत्या अर्थव्यवस्थेमध्ये रोजगाराच्या संधी कमी होण्याची चिंता या तरुणांना भेडसावत होती. २००९च्या निवडणुकीत भाजप शहरी तरुण मतदारांना आकर्षित करायला कमी पडला, याची खंत त्यांना होती. कारण त्या वेळी राहुल गांधींच्या तरुण नेतृत्वाचा पर्याय भाजपच्या अनुभवी लालकृष्ण अडवाणीपुढे उभा करण्यात आला होता.

टीम मोदींच्या एका सदस्याने मला सांगितले 'तरुण मतदार- विशेषतः पहिल्यांदा मत देणारा १८ ते २३ वयोगटातला मतदार आम्हाला खुणावत होता. याच कारणासाठी तरुणांच्या आकांक्षांचे केंद्रस्थान असलेल्या एसआरसीसीसारख्या कॉलेजची आम्ही निवड केली.'

पुढील प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्र. १ अनिवार्य आहे. प्र. २ ते ६ मधील कोणत्याही चारांची ४० शब्दांत उत्तरे लिहा.)

१. उताऱ्याला दोन योग्य शीर्षके द्या.
२. दिल्लीवर स्वारीची नरेंद्र मोदींची इच्छा साकारण्यासाठी पार्श्वभूमी कशी तयार झाली?
३. मोदींच्या प्रचारमोहिमेचा शुभारंभ करण्यासाठी श्रीराम कॉलेजची का निवड करण्यात आली?
४. ही निवड करण्यामागील निर्णायक घटक कोणता ठरला?
५. काँग्रेसने या कार्यक्रमाला दिलेल्या प्रतिसादाविषयी तुम्हाला काय वाटते?
६. भाजपच्या दृष्टीने २०१४ची निवडणूक २००९पेक्षा वेगळी कशी होती?
